

2025-09-29
Dnr: 2025:1994
Vår Dnr: 045/2025

Skolverket
remiss.oversynkomvux@skolverket.se
registrator@skolverket.se

Remissvar på förslag till kursplaner i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (Skolverket 2025:1994)

Inledning

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på Skolverkets förslag till nya kursplaner inom sfi. Vi vill särskilt lyfta fram behovet av att de nya kursplanerna säkerställer att **döva och hörselskadade migranter** får tillgång till den utbildning och det stöd de behöver för att kunna delta på likvärdiga villkor.

Döva migranternas särskilda förutsättningar

Döva migranter befinner sig i en unik situation jämfört med andra sfi-studerande. Förutom att lära sig skriven svenska behöver de även tillägna sig **svenskt teckenspråk (STS)** för att kunna delta aktivt i sin utbildning, interagera med samhället, och använda tolktjänster.

Forskning (t.ex. Nora Duggan, *Deaf migrants in Swedish adult education*, Stockholms universitet, 2024) visar att döva migranter ofta möter betydande hinder i vuxenutbildningen. Utan tillgång till undervisning i STS riskerar de att hamna i ett dubbelt utanförskap: de får varken tillräcklig språklig grund för att delta i undervisningen eller möjlighet att utveckla de språkkunskaper som krävs för integration i samhället.

Behov av anpassade kursplaner och undervisningsformer

Vi vill särskilt betona följande:

1. **Parallella språkinlärningsspår**

Döva migranter ska ges möjlighet att parallellt lära sig både svenskt teckenspråk och svenska i skrift. Kursplanerna för sfi bör tydliggöra detta behov.

2. **Multimodala undervisningsformer**

Erfarenheter från folkhögskolor visar att en undervisning som kombinerar teckenspråk,

skrift, bilder, gester och digitala verktyg är framgångsrik för döva migranter. Sfi-undervisningen bör inspireras av dessa metoder.

3. **Likvärdighet och tillgänglighet**

Den nuvarande förordningen om vuxenutbildning (§ 14) anger att nödvändiga anpassningar får göras för döva och hörselskadade elever. Detta bör inte bara bibehållas, utan också förtydligas i kursplanerna för sfi.

Förslag till tillägg i remissen

Vi föreslår att det i de nya kursplanerna införs en formulering om att:

”Nödvändiga pedagogiska och språkliga anpassningar ska göras för döva och hörselskadade elever. För döva migranter bör detta innefatta tillgång till undervisning i svenskt teckenspråk parallellt med undervisning i svenska i skrift.”

Avslutning

SDR uppmanar Skolverket att i det fortsatta arbetet med sfi beakta de särskilda förutsättningar som döva migranter har. Endast genom att inkludera svenskt teckenspråk och anpassade undervisningsformer kan målet om en **likvärdig och inkluderande vuxenutbildning** uppnås.

Sveriges Dövas Riksförbund står gärna till förfogande för dialog och vidare underlag i frågan.

Med vänliga hälsningar

Hedvig Ledung
Förbundsordförande, Sveriges Dövas Riksförbund

Kontakt:

Sara Schöldt, intressepolitisk handläggare
sara.scholdt@sdr.org